

Dvojice, ve které se můžeme ptát vzájemně jedním slovem na druhé, je **základní skladební dvojice**, např. *Co dělá Šimon? Hází. Kdo hází? Šimon.*

Základní skladební dvojici znázorňujeme dvojitou svorkou, např. *Nejdál skočil Dan.*

Některé základní skladební dvojice mohou být větami, např. *Zuzka četla*, jiné nikoliv, např. *Zuzka přečetla (co?).*

- 15** Které z následujících základních skladebních dvojic mohou být větami? Ke kterým dvojicím musíš něco doplnit, aby byla vytvořena věta, tedy aby dávala smysl? Napiš krátké věty s těmito základními skladebními dvojicemi.

pes spí, pes vrtí, kočka honí, kočka přede, Ema se myje, Ema si myje

Každá skladební dvojice má dva **členy**. Členy skladební dvojice jsou buď samostatná slova, např. *Ema*, nebo slovní tvary, např. *šel jsem*.

Zájmena *se* a *si* patří ke slovesu a tvoří s ním jeden člen základní skladební dvojice. Např. *Ema se myje*.

Předložky patří k podstatnému jménu a tvoří s ním jeden člen skladební dvojice. Např. *Odpoledne jsem šel na hřiště*.

- 16** Tvoř věty tak, že budeš ke slovesům postupně přidávat po jednom členu. Využij následující infinitivy. Na jednotlivé členy se potom zeptej. ●

Vzor: zavřít – Zavře dveře. (co zavře?) – Radek zavře dveře. (kdo zavře?).

hlásit se, cvičit, prosit, otevřít, přát si, vrátit se, skřípat, dostat, vyskočit, zvítězit

● Kdo vytvořil nejdelsí větu? Pozor na souvětí!

- 17 Dopln **i, í, y, ý** a věty napiš. Urči skladební dvojice: ptej se na jednotlivé členy a dvojice vyznačuj svorkou. Nezapomeň označit základní skladební dvojici dvojitou svorkou.

Lucie v__tá návštěvu.

V předs__ni se ozvaly kroky.

Známý sp__sovatel připravuje novou knihu pro děti.

- 18 Vybírej z každého sloupce po jednom členu a tvoř tak základní skladební dvojice.

vlasy	si zpívají
kukačka	vadne
sourozenci	chválí
růže	kuká
rodiče	padají
kapky	rostou

- Tvoř věty tak, že ke každému členu ze základní skladební dvojice přidáš nový člen do skladební dvojice.

Vzor: Tvoje vlasy rostou pomalu.

- 19 U podtržených slovesných tvarů urči osobu, číslo a čas.

Včera jsme hráli Ultimate. Adam odhodil talíř tak daleko, až dopadl na sousedovu zahradu. Protihráči se na Adama rozhněvali: „Co to děláš?“ Milena však všechno zachránila. Proběhla brankou na zahradu svého dědečka a talíř přinesla. „Děkuji,“ řekl jí Adam. Hra pokračovala dál. Nakonec jsme se radovali z vítězství a už se těšíme na další utkání.

- 20 Diktát.

Jarmilka lítostivě vzlykala. Slepíš mi rozbitý hrnek? Syrová mrkev je zdravá. Vrať se brzy! Na záhoně vykvetla pivoňka. Pod jezem se vytvořil vír. Najdi ve skříňce sítko.